

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem,
ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

2. Incipit declarari quibus modis difficultates dissipaverint. Ac primo unum
propositum Dei in duo dividunt, quorum altero generali Deus vult omnes
homines salvos fieri, altero non omnes. Illud ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

remissione, magis magisque iustificatur. Vnde in Epistola Prosperi dicunt: *Neminem nisi per gratiam iustificari.*

Et istam quidem eorum confessionem ita intelligere videtur Augustinus ut etiam voluntatem hominis gratia *prævenire delere fateantur*: Quod verbum utrum ex illis Hilarij litteris, quæ perierunt, ab Augustino sumptum sit, mihi non satis constat. *Pervenerunt etiam, inquit, libro de prædestinatione Sanctorum, ut præveni voluntates hominum Dei gratia fateantur, atque ut ad nullum opus bonum vel incipiendum vel perficiendum sibi quemquam sufficere posse c. usque tiant.* Et rursum alibi: *A Pelagianorum porro per se, c. 16. hæretica perversitate tantum isti remoti sunt, ut sa-*

teantur quod eorum præveniat voluntatem quibus datur hæc gratia. Hæc est generalis Massiliensium de peccato originali, de natura lapsæ corruptione, de gratiæ necessitate confessio: cujus integritatem, si firmiter intelligentique tenuissent nulla cum eis de istis articulis reliqua esset controversia. Nam in ea tota Augustini doctrina de gratiæ & prædestinatione velur in radice comprehenditur, quemadmodum hoc Augustinus ipse subinde ratiocinando demonstrat. Sed jam quomodo his fundamentis Catholicis nixi novam doctrinam ad auferendam hominibus desperationem intruxerint profertur.

Incipit declarari quibus modis difficultates dissipaverint. Ac primo unum propositum Dei in duo dividunt: quorum altero generali Deus vult omnes homines salvos fieri, altero non omnes. Illud conditionatum, hoc absolutum.

C A P V T S E C V N D V M

Cap. 9. TO.
in initio II.
lib. præced.

Videc. 9.
supra fusc
lib. præced.

EX ijs quæ superius diximus, duos esse patet cardines querelarum quæ contra propositum prædestinationis ab Augustino prædicatum suscitatae sunt. *Naturam illius decreti, & effectum seu efficaciam ejus.* In quibus omnes reliquæ de desperatione, ignavia, exhortationum & orationum excidio, ceterisque malis quæ fusiis à nobis commemorata sunt, vertuntur. In natura propositi, displicet eis quod illa Dei constitutio *humanas præveniendo voluntates* unum ab alio & præ alio immutabiliter ante mundi constitutionem discerneret, ut secundum quod placuit creatori alter fieret vas in honorem, alter in contumeliam. In effectu, displicet iisdem quod unum ab altero gratia in hac vita discerneret: & efficacissime id quod divinitus constitutum fuerat, exequendo perficeret. Vtrique nodo suum, ut putant, cuneum sine Pelagiani erroris periculo aut nota, sine gratiæ aut propositi divini læsione committunt. Talem quippe prædestinationis ordinem & gratiæ dispensationem ac vim, tantillum ab asserta per Augustinum veritate descendo moliti sunt, ut tota illa numerosa series trabalium absurdarumque difficultatum penitus evanesceret.

Primum itaque, quia omne Dei propositum erga salutem hominum perditorum, quod eorum præcurrat voluntatem, negare nefas esse vident, ipsi unicum illud, quod absolutum & particulare certorum dumtaxat hominum præveniens voluntates, Augustinus tradidit, in duo partiuntur; quorum alterum sit universale quidem omnibus; præcedat creatæ voluntatis motus, alterum particulare, sed voluntatis arbitrium consequatur. Illud quasi conditionatum, hoc absolutum statuunt. De

particulari inferius, hic de universali pauca dicenda sunt. Itaque universale illud propositum nihil est aliud nisi generalis quædam voluntas Dei, qua, quantum in se est, vult omnibus omnino hominibus, excluso nemine, vitam æternam. Hoc propositum Iuliano Apostolicis verbis exprimit, quod *Deus vult omnes homines salvos fieri & ad agnitionem veritatis venire*. Et in alio sensu quam ea Augustinus explicat firmissimam totius erroris sui basim constituere. *Inde est quod illius sententia expositionem, inquit Massilienses apud Hilarium, non eam quæ à re est de prompta suscipiant, id est ut non nisi omnes homines salvos fieri velit & non eos tantum, qui ad Sanctorum numerum pertinebant, sed omnes omnino ut nullus habeatur exceptus.* Et apud Prosperum timentes ne illud fundamentum eriperetur sibi, propterea quod non omnibus Evangelium prædicetur: *Nec vultis salvi fieri & ad agnitionem veritatis venire.* Et aliquanto superius generalis vocationis omnium radicem tangunt. *Vt bonitas in eo appareat si neminem repellat à vita, sed indifferenter universos velit fieri salvos & ad agnitionem veritatis venire.* Hoc & Faustus & Cassianus adeoque Pelagiani omnes & quotquot quoquo modo salutem hominis ex humana voluntate religare studiosissime inculcare solent, ut passim eorum scriptis ipsoque Augustino manifestissime liquet. Vnde Prosper: *Et ubi est illud quod n. bis quasi contrarium a non intelligentibus semper opponitur quod Deus omnes homines velit salvos fieri & ad agnitionem veritatis venire.*

Sed quia non omnes re ipsa salvos fieri certum est, hinc illud propositum generale non absolutum, sed inefficax & quasi conditionatum statuunt,

447

statuunt, videlicet si homines ipsi velint atque consentiant. Dilucidis verbis eorum sensum Prosper ad Augustinum promit: itaque quantum ad Deum pertinet omnibus paratam vitam aeternam, quantum autem ad arbitry libertatem ab his eam apprehendi, qui Deo sponte crederunt & auxilium gratia merito credulitatis acceperunt. Et Hilarius: Nec hoc timentum, quod (id est ne) quidam eo invito perire dicantur, sed quemodo, autem, non vult à quoquam peccari vel deseri iustitiam, & tamen iugiter illa deseritur contra eius voluntatem committunturque peccata; ita eum salvare velle omnes homines, nec tamen omnes homines velle salvari? Et Faustus: quod dixit (Apostolus) qui est salvator omnium hominum, ad propositum divinae bonitatis aspicit: quod autem dixi, maxime fidelium, illos hoc loco pronuntiaui atque distinxit qui per fidem, per obedientiam, per subditam voluntatem redemptoris munera susceperunt. Ex quo perspicuum est illud generale propositum Dei nihil esse aliud nisi voluntatem illam quae etiam aliquot saeculis post, velut causa gratiae sufficientis omnium recepta fuit. Nam si ex ista ge-

nerali Dei voluntate cum respectu ad humanam posita, media quoque sufficientia salutis omnibus fluant, omnis desperationis umbram prorsus tollitur, & quicquid aliquis formidabile ex divinae constitutionis fatalitate ex duabus massis aut partibus de extincta oratione & similibus sibi comminisci queat: per hoc enim decretum nulli cuiquam praeficiuntur termini, nullis cancellis immutabilibus libertas clauditur, nulla divisio vel partes hominum electorum aut rectorum fiunt, sed Rex Iuppiter omnibus aequus & idem introducit cum parato omnibus auxilio ad manum: neque quicquam determinate vel absolute de cuiusquam sorte statuit, nisi postquam praescientia sua perlustraverit, quo quisque modo medicinam oblatam admissurus aut repulsurus paratoque omnibus sit usus auxilio. Et tunc tandem illud alterum particulare & absolutum decretum ex mente Massiliensium de uniuscujusque salute aut perditione sancit de quo postea dicturi sumus.

Beneficia quoque ex illo proposito generali statuunt generalia, & gratiam sufficientem omnibus hominibus communem.

CAPVT TERTIVM.

CVm ergo ista divini propositi generalitate facile adhibuissent remedium facto, reliquas quoque omnes conquerendi occasiones per gratiam illi proposito congruentem radicibus succiderunt: Duo quippe esse diximus, quae in praedicatissima illa Divi Augustini gratia Massiliensibus displicent, quod ex parte Dei nimia discretionem atque celestem detur: Et quod ex parte hominum ipsam unius ad alio discretionem temporalem afferens nimis efficaciter operetur. Primam difficultatem, largiori quadam gratiae diffusionem dissipant; secundam, tuaviori gratiae & libertatis contemperantione.

Cum igitur duplices gratiae sint, hoc est duplicia divinae largitatis beneficia, remota & proxima, quibus homo ad propositi divini scopum salutem aeternam provehatur, neutra ipsi cuiquam ex iudicio divino subtrahi volunt, sed omnibus esse promissive preparata. Remota voco quae gratia quadam propinquiore & actuali incigent ut ad salutem homini profint; ut incarnatio, in cruce redemptio, baptismus, & huiusmodi. Proxima, ipsas gratias sive internas sive externas quas dicimus actuales quae in ipsum voluntatis modum influunt.

De primis illis Dei beneficijs, haec eorum dilucida est & sapientissime inculcata sententia: *Universis hominibus* (Prosperi verba sunt) *pro-*

A & ad baptismum accedere voluerint salvi esse possunt. Et rursum: *Pro universo autem*, inquit Massilienses, *humano genere mortuum esse Dominum nostrum IESVM Christum & neminem prorsus à redemptione sanguinis eius exceptum, etiamsi omnem hanc vitam alienissima ab eo mente pertransierit; quia ad omnes homines pertinet divina misericordia Sacramentum &c.* (baptismus videlicet) *Itaque quantum ad Deum pertinet omnibus paratam vitam aeternam &c.* ut supra. Et Faustus instanter eandem doctrinam tradit: *Dominum nostrum, in-*

B *Itaque consequenter dicunt, Deum non modo*

Lib. 1. de
grat. & lib.
arb. c. 16.

Lib. 1. de
grat. & lib.
arb. c. 16.

Ibid.

In Epist. ad
August. de
Massiliens.